

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΜ κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή υπ' αριθ. 8415/02)
ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
27 Μαΐου 2004

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 44 § 2 της Συμβάσεως.

Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ, 27-05-2004

[υπογραφή :]

/ S. NIELSEN /

Γραμματέας του Τμήματος

Στην υπόθεση ΑΜ κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα),
συγκροτηθέν από τμήμα απαρτιζόμενο από τους δικαστές:

G. BONELLO, *Πρόεδρο,*

K.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

F. TULKENS,

E. LEVITS,

S. ΒΟΤΟΥΧΑΡΟΒΑ,

A. ΚΟΒΛΕΡ,

V. ΖΑΓΡΕΒΕΛΣΚΥ,

και από τον κ. S. NIELSEN, *Γραμματέα του Τμήματος*.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο την 06-05-2004.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 8415/02) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο Έλληνας υπήκοος Α Μ («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου την 14-02-2002 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εκπροσώπους του πληρεξουσίου της, Μ. Απέσσο, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Κ. Γεωργιάδη, Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Την 06-03-2003, το πρώτο τμήμα απεφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 29 § 3, το Δικαστήριο απεφάσισε να εξετάσει ταυτοχρόνως το παραδεκτό και το βάσιμο της υποθέσεως.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

4. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1929. Είναι συνταξιούχος δικαστικός και διαμένει στην Αθήνα.

5. Την 13-07-1998, το 42^ο τμήμα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους προέβη σε αναπροσαρμογή της συντάξεως του προσφεύγοντος, η οποία ανήλθε πλέον στο ποσό των Δραχμών 605 440 (1 777 ευρώ).

6. Την 12-11-1998, ο προσφεύγων κατέθεσε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής, ζητώντας αύξηση του ποσού της συντάξεώς του.

7. Την 13-04-2000, με την απόφαση 550/2000, το δεύτερο τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ακύρωσε την προσβληθείσα απόφαση και όρισε το ύψος της συντάξεως η οποία έπρεπε να χορηγηθεί στον προσφεύγοντα, στο ποσό των Δραχμών 869 440 (2 552 ευρώ) μηνιαίως από 1^{ης} Ιανουαρίου 1997.

8. Μετά από αιτήσεις αναιρέσεως τις οποίες κατέθεσαν ο προσφεύγων και το Δημόσιο, η απόφαση αυτή κυρώθηκε με τις αποφάσεις 1316/2001 και 1317/2001 της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου από 19 Σεπτεμβρίου 2001. Η εν λόγω απόφαση κατέστη τότε οριστική. Εν τούτοις, το Δημόσιο δεν προέβη στην πληρωμή των οφειλομένων ποσών.

9. Την 13-12-2001, ο προσφεύγων ήγειρε τη διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως, στο πλαίσιο της οποίας εξεδόθη σε βάρος του Δημοσίου διαταγή πληρωμής τόσο για τα ποσά τα οποία επιδικάσθηκαν δυνάμει της αποφάσεως 550/2000 όσο και για τους τόκους και τα έξοδα διαδικασίας.

10. Την 10-01-2002, το Δημόσιο κατέθεσε ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου αίτηση ακυρώσεως της διαταγής πληρωμής, συνοδευόμενη από αίτηση αναστολής της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως.

11. Την 27-06-2002, το δεύτερο τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου απέρριψε το περί αναστολής αίτημα, έκανε εν μέρει δεκτή την αίτηση του Δημοσίου και ακύρωσε τη διαταγή πληρωμής κατά το μέρος που αφορούσε τους τόκους οι οποίοι έπρεπε να καταβληθούν στον προσφεύγοντα, ως και τα έξοδα διαδικασίας (απόφαση 1250/2002).

12. Περί τα τέλη Φεβρουαρίου 2003, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους κατέβαλε στον προσφεύγοντα το ποσό των 68 991 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στα καθαρά ποσά τα οποία δικαιούταν δυνάμει της αποφάσεως 550/2000 για τη χρονική περίοδο 1 Ιανουαρίου 1997 – 30 Δεκεμβρίου 2002.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

13. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι η άρνηση των αρμοδίων αρχών να συμμορφωθούν επί μακρόν προς την απόφαση 550/2000 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έθιξε το δικαίωμά του σε πραγματική δικαστική προστασία στο πλαίσιο των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων του αστικής φύσεως, ως και το δικαίωμά του στον σεβασμό της περιουσίας του.

A. Περί της ιδιότητας του «θύματος» όσον αφορά τον προσφεύγοντα

14. Η Κυβέρνηση δηλώνει κατ' αρχάς ότι, λαμβανομένης υπ' όψη της καταβολής των επίδικων ποσών στον προσφεύγοντα, ο τελευταίος δεν δύναται πλέον να διατείνεται ότι υπήρξε θύμα παραβιάσεως του δικαιώματός του σε δικαία δίκη ούτε του δικαιώματός του στον σεβασμό της περιουσίας του.

15. Ο προσφεύγων επιχειρηματολογεί αντίθετα, λέγοντας ότι εξακολουθεί να δύναται να διατείνεται ότι είναι θύμα παραβιάσεως των δικαιωμάτων του, τα οποία εγγυάται η Σύμβαση.

16. Κατά το άρθρο 34 της Συμβάσεως, «το Δικαστήριο δύναται να επιληφθεί αιτήσεως υποβαλλομένης υπό παντός φυσικού προσώπου (...) το οποίο διατείνεται ότι είναι θύμα παραβιάσεως παρ' ενός των υψηλών συμβαλλομένων μερών των δικαιωμάτων τα οποία αναγνωρίζονται στη Σύμβαση ή τα Πρωτόκολλα αυτής (...)».

17. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι υπόχρεες σε ανόρθωση καταγγελλόμενης παραβιάσεως της Συμβάσεως είναι κατά κύριο λόγο οι εθνικές αρχές. Επ' αυτού, το ερώτημα, εάν ο προσφεύγων δύναται να διατείνεται ότι είναι θύμα της καταγγελλόμενης παραβιάσεως, τίθεται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας όσον αφορά τη Σύμβαση (βλ. *Μαλαμά κατά της Ελλάδος* (déc.), n° 43622/98, 25 Νοεμβρίου 1999).

18. Το Δικαστήριο έχει ήδη δηλώσει ότι «απόφαση ή μέτρο ευνοϊκό προς τον προσφεύγοντα δεν αρκεί συνήθως για να άρει την ιδιότητα του «θύματος» ει μη μόνον εάν οι εθνικές αρχές έχουν αναγνωρίσει, ρητώς ή ουσιωδώς, και εν συνεχεία επανορθώσει τις συνέπειες της παραβίασεως της Συμβάσεως» (*Amuur κατά της Γαλλίας*, απόφαση από 25 Ιουνίου 1996, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-III, σελ. 846, § 36, *Dalban κατά της Ρουμανίας* [GC], n° 28114/95, § 44, CEDH 1999-VI).

19. Προκειμένου περί της παρούσης υποθέσεως, το Δικαστήριο συμμερίζεται την άποψη της Κυβερνήσεως, ότι δηλαδή με την καταβολή των επίδικων ποσών στον προσφεύγοντα, το Δημόσιο συμμορφώθηκε προς την απόφαση 550/2000 του δευτέρου τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Εν τούτοις, το Δικαστήριο δεν θα ηδύνατο να μη επισημάνει ότι ο προσφεύγων υποχρεώθηκε να προσφύγει στη διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως προκειμένου να εισπράξει την απαίτησή του. Κατά το Δικαστήριο, δεν είναι πρόσφορο να ζητείται από πρόσωπο, απαίτηση του οποίου σε βάρος του Δημοσίου αναγνωρίσθηκε μετά το πέρας δικαστικής διαδικασίας, να υποχρεούται εν συνεχεία να εγείρει τη διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως προκειμένου να λάβει ικανοποίηση (*Καραχάλιος κατά της Ελλάδος* (déc.), n° 62503/00, 26 Σεπτεμβρίου 2002). Κατά συνέπεια, η καθυστερημένη καταβολή των ποσών, τα οποία οφείλονταν στον προσφεύγοντα, δια της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, δεν θα ηδύνατο να συνιστά επανόρθωση των συνεπειών της παραλείψεως των εθνικών αρχών να συμμορφωθούν επί μακρόν προς την απόφαση 550/2000 και δεν παρέχει πλήρη επανόρθωση (βλ. *Καραχάλιος κατά της Ελλάδος*, n° 62503/00, § 23, 11 Δεκεμβρίου 2003).

20. Εν όψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων εξακολουθεί να δύναται να διατείνεται ότι είναι θύμα παραβίασεως των δικαιωμάτων του, τα οποία εγγυάται η Σύμβαση. Ως εκ τούτου, δέον όπως απορριφθεί η διατυπωθείσα από την Κυβέρνηση σχετική ένσταση.

B. Περὶ τῆς εξαντλήσεως τῶν εσωτερικῶν ἐνδίκων μέσων

21. Ἡ Κυβέρνηση υποστηρίζει στὴ συνέχεια ὅτι, στὸ μέτρο πού ὁ προσφεύγων ἀπαιτεῖ τόκους ἐπὶ τῶν ἐπιδικασθέντων ποσῶν (βλ. παράγραφο 32 κατωτέρω), πρέπει ἡ προσφυγή νὰ ἀπορριφθεῖ λόγω μὴ εξαντλήσεως τῶν εσωτερικῶν ἐνδίκων μέσων, ἀφοῦ ὁ προσφεύγων δὲν υπέβαλε παρόμοιο αἴτημα ἐνώπιον τῶν εσωτερικῶν δικαστηρίων.

22. Τὸ Δικαστήριο ἐπισημαίνει ὅτι ἡ προσφυγή ἀφορᾶ τὴν παράλειψη τοῦ Δημοσίου νὰ συμμορφωθεῖ γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα πρὸς τὴν ἀπόφαση 550/2000 τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Τὸ ἐρώτημα, ἐὰν ὁ προσφεύγων δικαιούται ἐνδεχομένως νὰ εἰσπράξει τόκους ἐπὶ τῶν ποσῶν τὰ ὁποῖα ὀρίσθηκαν με τὴν ἀπόφαση αὐτή, δὲν ἀπτεταί τῆς οὐσίας τῆς υποθέσεως καὶ δὲν δύναται νὰ ἐξετασθεῖ εἰ μὴ μόνον στὸ πλαίσιο τῆς δικαίας ικανοποιήσεως. Ἀρμόζει ἐπομένως νὰ ἀπορριφθεῖ ἡ σχετικὴ ἐνσταση.

23. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, τὸ Δικαστήριο διαπιστώνει ὅτι ἡ προσφυγή δὲν εἶναι προδήλως ἀβάσιμη ὑπὸ τὴν ἐννοια τοῦ ἀρθροῦ 35 § 3 τῆς Συμβάσεως. Τὸ Δικαστήριο ἐπισημαίνει ἐξ ἄλλου ὅτι ἡ προσφυγή δὲν προσκρούει σὲ κανέναν ἄλλον λόγο ἀπαραδέκτου. Ἀρμόζει ἐπομένως νὰ γίνῃ δεκτὴ.

II. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

24. Ὁ προσφεύγων παραπονεῖται ὅτι ἡ ἀρνήση τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν νὰ συμμορφωθοῦν γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα πρὸς τὴν ἀπόφαση 550/2000 τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἔθιξε τὸ δικαίωμά του σὲ πραγματικὴ δικαστικὴ προστασία προκειμένου περὶ τῶν ἀμφισβητήσεων ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀστικής φύσεως. Ἐπικαλεῖται τὸ ἀρθρο 6 § 1 τῆς Συμβάσεως, τὸ ὁποῖο ὀρίζει ὅτι :

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσή του δικαστεί (...) εντός λογικής προθεσμίας, από (...) δικαστήριο (...), το οποίο θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

25. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήριο, το οποίο εγγυάται το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως, θα καθίστατο κενό περιεχομένου εάν η εσωτερική έννομη τάξη Συμβαλλομένου Κράτους επέτρεπε την αδρανοποίηση οριστικής και υποχρεωτικής δικαστικής αποφάσεως σε βάρος διαδίκου. Η εκτέλεση αποφάσεως οιοδήποτε δικαστηρίου, πρέπει να θεωρείται αναπόσπαστο μέρος της «δίκης» υπό την έννοια του άρθρου 6. Το Δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίσει ότι η πραγματική προστασία του προσφεύγοντος και η αποκατάσταση της νομιμότητας συνεπάγονται την υποχρέωση για τη διοίκηση να συμμορφώνεται προς απόφαση δημοσιευθείσα από το καθ' ύλην αρμόδιο ανώτατο διοικητικό δικαστήριο του Κράτους (βλ., ειδικότερα, *Hornsby κατά της Ελλάδος*, απόφαση από 19 Μαρτίου 1997, *Receuil* 1997-II, σελ. 510-511, § 40 και επ.).

26. Εν όψει των στοιχείων της δικογραφίας, το Δικαστήριο εκτιμά ότι οι εθνικές αρχές παρέλειψαν να συμμορφωθούν εντός ευλόγου προθεσμίας προς την απόφαση 550/2000 του δευτέρου τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία εξεδόθη την 13-04-2000 και κατέστη εκτελεστή το αργότερο την 19-09-2001 (παράγραφος 8 ανωτέρω). Περαιτέρω, ο προσφεύγων υποχρεώθηκε να προσφύγει στη διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως προκειμένου να λάβει ικανοποίηση περί τα τέλη Φεβρουαρίου 2003. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο εκτιμά ότι λόγω της συμπεριφοράς τους, οι εθνικές αρχές αποστέρησαν το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως από κάθε πρόσφορο αποτέλεσμα.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου αυτού.

I. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1

27. Ο προσφεύγων παραπονείται επίσης ότι η παράλειψη των αρμοδίων αρχών να του καταβάλουν για μεγάλο χρονικό διάστημα την επιπλέον σύνταξη, της οποίας είχε αναγνωρισθεί δικαιούχος δυνάμει της αποφάσεως 550/2000 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έθιξε το δικαίωμά του στον σεβασμό της περιουσίας του, το οποίο εγγυάται το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1. Η διάταξη αυτή έχει ως εξής :

«Παν φυσικό ή νομικό πρόσωπο δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθεί της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπόμενους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους.

Οι προαναφερόμενες διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέσει σε ισχύ νόμους τους οποίους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμιση της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιο συμφέρον ή προς εξασφάλιση της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.»

28. Συμφώνως προς τη νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1, το οποίο εγγυάται κατ' ουσία το δικαίωμα κυριότητας, περιλαμβάνει τρεις διακριτούς κανόνες (βλ., ειδικότερα, *James κ.λ.π. κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, απόφαση από 21 Φεβρουαρίου 1986, série A n° 98-B, σελ. 29-30, § 37) : Ο πρώτος κανόνας, ο οποίος περιέχεται στην πρώτη φράση του πρώτου εδαφίου και έχει γενικό χαρακτήρα, διατυπώνει την αρχή του σεβασμού της ιδιοκτησίας. Ο δεύτερος κανόνας, ο οποίος περιέχεται στη δεύτερη φράση του αυτού εδαφίου, αφορά την αποστέρηση ιδιοκτησίας και την υπάγει σε ορισμένες προϋποθέσεις. Όσον αφορά τον τρίτο κανόνα, ο οποίος περιέχεται στο δεύτερο εδάφιο, τούτος αναγνωρίζει στα Συμβαλλόμενα Κράτη την εξουσία, μεταξύ άλλων, ρυθμίσεως της χρήσεως των αγαθών συμφώνως προς το γενικό συμφέρον. Ο δεύτερος κανόνας και ο τρίτος κανόνας, οι οποίοι αφορούν ειδικά παραδείγματα παραβιάσεως του δικαιώματος ιδιοκτησίας, πρέπει να ερμηνεύονται υπό το φως της αρχής η οποία θεσπίζεται από τον πρώτο κανόνα.

29. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει στη συνέχεια ότι «απαίτηση» δύναται να αποτελεί «αγαθό» υπό την έννοια του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1, υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύεται επαρκώς για να είναι απαιτητή (βλ. *Ελληνικά Διυλιστήρια Stran και Στρατής Ανδρεάδης κατά της Ελλάδος*, απόφαση από 9 Δεκεμβρίου 1994, série A n° 301-B, σελ. 84, § 59).

30. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι στην παρούσα υπόθεση, το δεύτερο τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την απόφασή του 550/2000 (παράγραφος 7 ανωτέρω), είχε δεχθεί το δικαίωμα του προσφεύγοντος σε αύξηση του ποσού της συντάξεώς του. Η απόφαση αυτή, η οποία κατέστη οριστική την 19-09-2001, μετά από την απόρριψη των αιτήσεων αναιρέσεως (παράγραφος 8 ανωτέρω), απένειμε επομένως στον προσφεύγοντα ένα αδιαμφισβήτητο δικαίωμα επί των επιδικασθέντων ποσών.

31. Το Δικαστήριο εκτιμά, συνεπώς, ότι, καταβάλλοντας με καθυστέρηση στον προσφεύγοντα τα οφειλόμενα ποσά, ήτοι περί τα τέλη Φεβρουαρίου 2003, και μόνον αφού ηγέρθη διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως, οι αρμόδιες αρχές έθιξαν το δικαίωμα στον σεβασμό της περιουσίας του υπό την έννοια της πρώτης φράσεως του πρώτου εδαφίου του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1. Κατά το Δικαστήριο, η ανάμειξη αυτή δεν στηριζόταν σε κάποια σοβαρή δικαιολογία. Ήταν επομένως αυθαίρετη και συνεπαγόταν παραβίαση της αρχής της νομιμότητας. Αυτή η διαπίστωση απαλλάσσει το Δικαστήριο από το να διερευνήσει εάν εξασφαλίσθηκε δίκαια ισορροπία ανάμεσα στις απαιτήσεις του γενικού συμφέροντος της κοινωνίας και στις επιταγές της προασπίσεως των ατομικών δικαιωμάτων (βλ. *Ιατρίδης κατά της Ελλάδος* [GC], n° 31107/96, § 62, CEDH 1999-II, *Καραχάλιος κατά της Ελλάδος*, ο.α., § 35).

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1.

IV. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

32. Κατά το άρθρο 41 της Συμβάσεως,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και αν το εσωτερικό δίκαιο του υψηλού συμβαλλομένου μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

A. Ζημία

33. Ο προσφεύγων ζητά, για την υλική ζημία, όπως το ποσό των 68 991 ευρώ, το οποίο κατεβλήθη σε αυτό, προσαυξηθεί με μη κεφαλαιοποιήσιμο τόκο 6% ετησίως για τη χρονική περίοδο από 13 Απριλίου 2000, ημερομηνία κατά την οποία εξεδόθη η απόφαση 550/2000, μέχρι της ημερομηνίας δημοσίευσής της παρούσης αποφάσεως. Εξ άλλου, ο προσφεύγων ζητά αποζημίωση για την ηθική βλάβη, αλλά καλεί το Δικαστήριο να ορίσει το σχετικό ποσό.

34. Κατά την Κυβέρνηση, δεν πρέπει να επιδικασθεί κάποιο ποσό στον προσφεύγοντα ως τόκοι, διότι η απόφαση 550/2000 δεν περιείχε καμία σχετική διάταξη. Η Κυβέρνηση επαναλαμβάνει τη θέση της, κατά την οποία εάν ο προσφεύγων επιθυμεί να εισπράξει τόκους επί του ποσού το οποίο κατεβλήθη σε αυτόν, πρέπει κατ' αρχάς να καταθέσει σχετική αίτηση ενώπιον των εσωτερικών δικαστηρίων. Τέλος, η Κυβέρνηση θεωρεί ότι δεν πρέπει να επιδικασθεί κάποιο ποσό για ηθική βλάβη.

35. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι απόφαση με την οποία διαπιστώνεται παραβίαση, συνεπάγεται για το εναγόμενο Κράτος τη νομική υποχρέωση να θέσει τέρμα στην παραβίαση και να επανορθώσει τις συνέπειες αυτής ούτως ώστε να αποκαταστήσει στο μέτρο του δυνατού την προτέρα αυτής κατάσταση (*Ιατρίδης κατά της Ελλάδος* (δικαία ικανοποίηση) [GC], n° 31107/96, § 32, CEDH 2000-XI).

36. Προκειμένου περί της παρούσης υποθέσεως, το Δικαστήριο

κατέληξε ότι υπήρξε παραβίαση των άρθρων 6 § 1 της Συμβάσεως και 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1 λόγω της παραλείψεως του Δημοσίου να συμμορφωθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα προς την απόφαση 550/2000 του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να πληρώσει στον προσφεύγοντα τα ποσά τα οποία η απόφαση αυτή του είχε επιδικάσει. Δέχθηκε περαιτέρω ότι το Δημόσιο συμμορφώθηκε εν τέλει προς την επίμαχη απόφαση. Εν τούτοις, το Δικαστήριο δεν θα ηδύνατο να μη επισημάνει ότι τα ποσά τα οποία ορίσθηκαν με την απόφαση 550/2000, κατεβλήθησαν άτοκα στον προσφεύγοντα περίπου τρία χρόνια αργότερα. Στο σημείο αυτό, το Δικαστήριο υπενθυμίζει τη νομολογία του, συμφώνως προς την οποία μία αποζημίωση δεν θα ήταν καθ' όλα πλήρης εάν από την πληρωμή αυτής απουσίαζαν στοιχεία δυνάμενα να μειώσουν την αξία αυτής, όπως η παρέλευση χρονικού διαστήματος (*Ελληνικά Διυλιστήρια Stran και Στρατής Ανδρεάδης κατά της Ελλάδος*, ο.α., σελ. 90, § 82). Πρέπει, επομένως, να επιδικασθεί ένα εφάπαξ ποσό για τον λόγο αυτόν. Το επιχείρημα της Κυβερνήσεως, συμφώνως προς το οποίο πρέπει ο προσφεύγων κατ' αρχάς να καταθέσει ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων αίτηση καταβολής τόκων, δεν είναι ορθό, διότι το ποσό το οποίο ο προσφεύγων ζητά ενώπιον του Δικαστηρίου δεν αποτελεί αυτόνομο αίτημα το οποίο θα έπρεπε να εξετασθεί κατ' αρχάς από τα εσωτερικά δικαστήρια, αλλά σκοπό έχει την ανόρθωση της ζημίας η οποία προκλήθηκε από την παραβίαση στην περίπτωση του των δικαιωμάτων του, τα οποία εγγυάται η Σύμβαση. Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, όπως ορίζει το άρθρο 41 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 12 000 ευρώ για υλική ζημία.

37. Το Δικαστήριο εκτιμά εξ άλλου ότι πρέπει ο προσφεύγων να υπέστη ηθική βλάβη – εξαιτίας κυρίως της απογοητεύσεως λόγω της χρονικής διάρκειας κατά την οποία η διοίκηση αρνήθηκε να του καταβάλει τα οφειλόμενα ποσά – για την οποία δεν αποτελούν επαρκή αποζημίωση οι περί παραβιάσεων διαπιστώσεις. Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 10 000 ευρώ για τον λόγο αυτό.

B. Τόκοι υπερημερίας

38. Το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας βάσει του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανείου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης προσαυξανόμενου κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κάνει δεκτή* την προσφυγή.
2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.
3. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1.

4. *Κρίνει* ότι

α) το εναγόμενο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική συμφώνως προς το άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως, 12 000 ευρώ (δώδεκα χιλιάδες ευρώ) για υλική ζημία και 10 000 ευρώ (δέκα χιλιάδες ευρώ) για ηθική βλάβη, πλέον παντός ποσού δυναμένου να οφείλεται ως φόρος,

β) από της εκπνοής της εν λόγω προθεσμίας και μέχρι της καταβολής, τα ποσά αυτά θα προσαυζάνονται με απλό τόκο ίσο προς το ισχύον κατά την περίοδο αυτή επιτόκιο της διευκολύνσεως οριακού δανείου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

5. *Απορρίπτει* το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως την 27-05-2004 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

[υπογραφή]

/ Søren NIELSEN /

Γραμματέας

[υπογραφή]

Giovanni BONELLO

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Αθήνα, 24-06-2004.

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ